

Internet v urologii, urologie v Internetu

I. Anděl – Urologické oddělení BN, Zlín

CO JE INTERNET?

Naše doba žije ve znamení informační exploze a multimedialního přenosu dat. Hodnota informace je určována mimo jiné její aktuálností. Výměna informací „up to date“ představuje dnes kvalitu i v medicíně. Nadále budou vycházet odborné monografie a časopisy, ale možnost výměny zkušeností s kolegy kdekoliv na světě v reálném čase nebo vyhledání informace, kterou právě potřebujeme k přípravě své přednášky či zjištění dne, jímž končí registrace pro urologický kongres a ještě mnohem více, to jsou možnosti, které přináší celosvětová počítačová síť – INTERNET. Tato síť sítí zahrnuje miliony počítačů rozestých po celé zeměkouli spojených sítí linek. Protože jde o počítače různých typů a dokonce pracující v různých operačních systémech, řídí se komunikace mezi nimi přesně definovaným protokolem. Internet je gigantickou celosvětovou knihovnou informací snad ze všech oborů lidské činnosti. Vznik Internetu je svým významem přirovnáván k vynálezu knihtisku. Český astronom Dr. J. Grygar říká: „Kdo není na Internetu, jako by nebyl.“

HISTORIE

Počátky Internetu jsou spojeny s armádou USA. V letech 1968-1983 začalo americké ministerstvo obrany vytvářet první celostátní počítačovou síť. Později, v roce 1986, se propojení počítačů rozšířilo na americké university a vznikla tak akademická počítačová síť NSFNET a v Evropě EARN. Dnes Internet na všech kontinentech propojuje 10 milionů počítačů a má více než 55 milionů uživatelů (údaje z počátku roku 1996) a jejich počet stále roste.

SLUŽBY INTERNETU:

▪ E-MAIL (ELEKTRONICKÁ POŠTA)

Elektronická pošta predčí svou rychlostí, spolehlivostí a finanční nenáročností ostatní formy komunikace, jako je telefon, fax či telex. Dopis, který napíšete na svém počítači a odešlete stiskem jediné klávesy, obdrží adresát kdekoliv na světě během několika desítek sekund. Můžete využít i dalších možností Internetu. Zprávu, kterou jste právě dostali e-mailem a která Vás zaujala, můžete poslat dál svému kolegovi, který se o stejnou oblast také zajímá (tzv. "forward"). Nebo si touto cestou můžete objednat odbornou publikaci, ale také si rezervovat hotel při cestě do zahraničí.

▪ NEWSGROUP

Zvláštní formou elektronické pošty jsou elektronické konference. Zřizovatel takové konference udržuje kontakt s několika stovkami, ale někdy i tisíci svých abonentů. Účastníci konference zasílají své dotazy, témata k diskusi v určité oblasti (BPH, karcinom prostaty, lithiasa, nové metody v urologii) a kterýkoliv člen konference se může k předloženému problému vyjádřit. Konference probíhá kontinuálně a je buď nemoderovaná, kdy všichni účastníci dostávají všechny příspěvky, které do konference přicházejí anebo jde o moderovanou konferenci, v níž její moderátor usměrňuje témata k diskusi a třídí odpovědi na ně.

▪ WWW (WORLD WIDE WEB)

Dnes nejrozšířenější a rovněž nejpopulárnější službou Internetu jsou tzv. "webové stránky". Tento způsob poskytování informací se také někdy nazývá hypertext. Na každé WWW stránce je řada odkazů v textu a pokud na ně „kliknete“ myší, otevře se Vám další text. Tak je možno postupně přecházet na další a další zdroje informací. V síti se tak přemísťujete z jednoho počítače-serveru na druhý, ať je umístěn kdekoliv na zeměkouli. Na WWW

stránkách se dnes nachází nepřehledné množství odborných medicínských informací, a ty jsou pravidelně aktualizovány. Jak je ale v tak obrovské síti najít? To Vám umožní hledače – browsery. Browser je program, na vzdáleném počítači-serveru, kterému zadáte klíčové slovo nebo jejich spojení a během několika minut dostanete nabídku desítek, často i stovek zdrojů, kde Vámi hledané informace leží. Vyzkoušejte si nejlepší hledače, jako jsou: <http://www.altavista.com>, <http://www.yahoo.com>, <http://webcrawler.com>.

▪ **FTP (FILE TRANSFER PROTOCOL)**

Tato služba umožňuje přenos souborů ze vzdálených počítačů. Lze tak získat různé dokumenty, grafické soubory, ale i celé programy pro Váš počítač.

▪ **TELNET**

Pokud chcete pomocí Internetu pracovat na počítači umístěném např. na některé americké universitě, spouštět tam celé programy a pomocí své klávesnice s ním komunikovat, pak použijte službu Telnet. Napojení na tyto počítače však bývá zpravidla vázáno na použití hesla a placený přístup.

PŘIPOJENÍ NA INTERNET

Nejschůdnější cestou, jak získat vstup na Internet, je připojení pomocí telefonního modemu, na příklad přes lékařskou knihovnu Vaší nemocnice. Poplatky cca 500 Kč měsíčně s ohledem na množství získaných informací nejsou vysoké. Spojení pevnou linkou je rychlejší, kvalitnější, ale také nákladnější. Obsluha Internetu je velmi snadná a nevyžaduje žádné speciální znalosti o programování nebo počítačových sítích. Krátká instruktáž Vaším providerem (poskytovatelem Internetu), u kterého jste připojeni, postačí k tomu, abyste mohli hned sami vstoupit do světové sítě a začít ji používat.

UROLOGIE A INTERNET

Na kongresu EUA (European Association of Urology) v září tohoto roku v Paříži byl představen evropský internetový urologický časopis nazvaný UROWEB. Jeho adresa je: <http://www.uroweb.org>. Je spravován EUA a spolupracuje s teamy předních urologů. Co všechno v něm lze nalézt:

- **Přehled aktivit EAU**

Zde jsou poskytovány nejčerstvější informace o tom, co připravuje EAU.

- **Programy ESU (European School of Urology)**

ESU pořádá řadu výukových kursů pro evropské urology. Kde a kdy se budou konat se dozvíte na tomto místě.

- **Informace o kongresech**

Tady naleznete nejen vše o připravovaných kongresech, ale můžete se i zaregistrovat k účasti a odeslat abstrakta své přednášky, samozřejmě pomocí e-mail.

- **Servis odborné literatury**

Tato stránka zahrnuje přehledy vydané urologické literatury, recenze monografií, obsahy „tradičních“ urologických časopisů i nově vydaných odborných publikací.

- **Novinky v urologii**

Sekce s tímto názvem by měla být připravována skupinami expertů a měla by díky rychlosti Internetu přinášet ty nejčerstvější informace o nových trendech v urologii.

- **Kausistiky**

Interaktivním způsobem se můžete zúčastnit diskuse o diagnostických a terapeutických problémech denní urologické praxe. Můžete nahlížet do RTG dokumentace diskutovaného pacienta, vyvolat si na obrazovku svého počítače CT snímky, USG nálezy, přehled laboratorních výsledků. Je to jistě velmi efektivní i efektní způsob urologického vzdělávání.

▪ **Dia a video servis**

Chcete rozšířit svou kolekci diapozitivů nebo si prohlédnout ve video animaci operaci, která Vás zajímá? Internet dnes opravdu umožňuje přenos video záznamu i zvuku.

▪ **Kdo je kdo v urologii**

Na této WWW stránce můžete hledat v adresáři evropských urologů. Dočtete se v krátkém životopise o profesionální dráze členů výboru EAU, najdete tu jejich e-mailové adresy a také jejich fotografie.

Autoři této stránky vyzývají také Vás, abyste i Vy zaslali své profesionální curriculum vitae, adresu a fotografii a ocitli se tak v tomto adresáři.

Pokud máte zájem o informace ze světa americké urologie, nahlédnete do elektronického časopisu v USA. Jmenuje se Digital Journal of Urology a najdete ho na adrese: <http://www.duj.com>.

Informace, které naleznete na Internetu si můžete „stáhnout“ na disketu a pak si je v klidu prostudovat nebo je hned vytisknout na tiskárně. Některé odborné lékařské informace, které nejsou určeny laikům, bývají přístupné až po zadání hesla. Tato hesla sdělují svým členům odborné společnosti.

Pokud se budete chtít o možnostech Internetu dozvědět více, nahlédněte do některé z níže zmíněných publikací. O radu při svých začátcích na Internetu se můžete také obrátit na autora tohoto článku.

ZÁVĚR

Urologie díky svým moderním technologiím patřila vždy k progresivním oborům medicíny. Není proto divu, že pronikla již i na Internet a využívá ho ke svému dalšímu rozvoji.

LITERATURA

Vrabec V., Čepek A.,: Internet CZ, GRADA 1995, ISBN

80-7169-229-8

Demel J.: Internet pro začátečníky, NEKLAN 1995, ISBN
80-901718-0-X

Aarmink R.: Introduction to Internet, European Urology Today
6, 1996, c.2, s.6-1